

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/13/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200217
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8017200217.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: K. Z., narodený X. S. XXXX, zastúpený zákonným zástupcom: Q. J., narodenou XX. R. XXXX, obaja bytom v J.I. D. Č. XX, právne zast.: JUDr. Michalom Dribňákom, advokátom so sídlom v Medzilaborciach, Kpt. Nálepku č. 440, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 22. februára 2017, Číslo: UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2017/3205, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 4. októbra 2017, č.k. 6Sa/9/2017-40, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 4. októbra 2017, č. k. 6Sa/9/2017-40 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 4. októbra 2017, č.k. 6Sa/9/2017-40, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 22. februára 2017, Číslo: UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2017/3205, ktorým tento podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov z 19. decembra 2016, Číslo: SP2/PML/SOC/2016/6934-0030, ktorým podľa § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z.z.“) uložil žalobcovi povinnosť vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutý podľa rozhodnutia z 3. januára 2013, Číslo: SP2/RPPKŤZP/SOC/2012/11401-003, vo výške 6 638,79 € do 30 dní odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti.

2. Krajský súd zákonosť preskúmaných rozhodnutí žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 34 ods. 1, 7, 9, 10 a 15 zákona č. 447/2008 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd mal preukázané, že dňa 24. januára 2013 bola uzavretá kúpna zmluva medzi žalobcom ako predávajúcim, zastúpeným na základe sprostredkovateľskej zmluvy sprostredkovateľom INTERCES s.r.o. Poprad a Lenkou Kokyovou ako kupujúcou, pričom predmet kúpnej zmluvy bol predaj osobného motorového vozidla Ford Mondeo, ev. číslo: K.. Z kúpnej zmluvy vyplynulo, že kúpna cena bola dohodnutá na 8 990,00 €, pričom časť kúpnej ceny v sume 6 652,60 € zaplatí kupujúci pri podpise zmluvy a zostávajúcu časť 2 337,40 € zaplatí prostredníctvom spotrebného úveru poskytnutého kupujúcemu spoločnosťou AutoFinance a.s., Okružná, Poprad. Zároveň mal preukázané, že 24. januára 2013 Q. J. uzavrela zmluvu o spotrebnom úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý spotrebný úver na kúpu osobného motorového vozidla so spoločnosťou AutoFinance s.r.o. s tým, že sa v zmluve o spotrebnom úvere zaviazala previesť vlastnícke práva do doby splatenia tohto spotrebného úveru na spoločnosť AutoFinance s.r.o.. Táto skutočnosť bola preukázaná aj osvedčením o evidencii osobného motorového vozidla technickým preukazom, kde od 06. februára 2013 bol evidovaný ako vlastník spoločnosť AutoFinance, s.r.o. Bolo teda nesporné, že pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, t.j. od 15. januára 2013 došlo k predaju tohto osobného motorového vozidla, teda nastala právna skutočnosť, na základe ktorej bol žalobca povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla podľa § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z.

4. K námietke, že kúpna zmluva o predaji osobného motorového vozidla nie je platným právnym úkonom z tohto dôvodu, že nebol žalobca ako predávajúci dostatočne identifikovaný, teda nebol uvedený dátum narodenia ani rodné číslo a tento právny úkon nebol schválený súdom vyhodnotil krajský súd za nedôvodnú. Platnosť právneho úkonu, respektíve jeho neplatnosť môže posúdiť iba súd, nie je to v právomoci správneho orgánu. Prvostupňový správny orgán postupoval v súlade s § 29 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, prerušil konanie do doby vyriešenia predbežnej otázky, ktorou bola žaloba o neplatnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy z 24. januára 2013 podaná na Okresný súd Humenné. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že žalobca zastúpený zákonným zástupcom otcom podal žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 24. januára 2013 na Okresný súd Humenné a konanie sa viedlo pod sp.zn.: 18C/343/2013. Zároveň však zákonná zástupkyňa žalobcu matka Q. J. predložila prvostupňovému správne orgánu dňa 21. októbra 2016 uznesenie Okresného súdu Humenné v predmetnej veci, ktorým súd konanie zastavil, a to z dôvodu, že žalobca oznámil, že medzi účastníkmi došlo k mimosúdnej urovnaniu a v konaní pokračovať nechce. Okresný súd Humenné teda meritorne vo veci určenia platnosti (neplatnosti) kúpnej zmluvy ani nerozhodol. Krajský súd zdôraznil, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa poskytuje a je výlučne určený fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, a teda ak jej bol poskytnutý peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, musí spĺňať zákonom stanovené podmienky. Jednou z takýchto podmienok je aj skutočnosť, že v lehote do 7 rokov od poskytnutia peňažného príspevku nesmie osobné motorové vozidlo predať alebo darovať. Zmyslom a účelom tejto podmienky je, aby sa jednak s peňažnými prostriedkami, ktoré boli fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnuté neoprávnene nemanipulovalo a rovnako aby bol naplnený účel zákona, teda aby fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, boli zmiernené následky jej samotného postihnutia. Dodal, že na skutočnosť, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z. nič nemení ani skutočnosť, že v čase rozhodovania o vrátení tohto peňažného príspevku bolo osobné motorové vozidlo opätovne evidované na žalobcu v dôsledku uhradenia spotrebného úveru, ktorý mu bol poskytnutý na kúpu osobného motorového vozidla.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

6. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 175 v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Poukázal na to, že kúpna zmluva z 24. januára 2013 bola uzavretá bez uvedenia dátumu narodenia, alebo rodného čísla kupujúceho, teda bez toho, aby bolo presne určené o koho ako kupujúceho ide. Kupujúci nebol bližšie individualizovaný, a preto je tento právny úkon neurčitý a v dôsledku tejto vady neplatný. Túto skutočnosť nemôže zhojiť ani čestné vyhlásenie zákonného zástupcu, že v kúpnej zmluve z 24. januára 2013 ako predávajúci je uvedený syn zákonného zástupcu ani zmluva o sprostredkovaní medzi žalobcom a spoločnosťou INTERCES, s.r.o. uzatvorená ústne a vyjadrenie spoločnosti, že ide podľa jej záznamov sa žalobca narodil 07. júla 2004. Žalobca poukázal tiež na to, že pri kupujúcom ako fyzickej osobe je však uvedené rodné číslo a pri zástupcovi predávajúceho je uvedené IČO a DIČ. Kúpna zmluva z 24. januára 2013, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu zn. Ford Mondeo Kombi, bola uzavretá medzi predávajúcim K. Z., zastúpeným na základe ústnej sprostredkovateľskej zmluvy INTERCES, s.r.o. a kupujúcim Q. J., ktorá je zákonným zástupcom predávajúceho. Podľa § 31 ods. 2 (zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov; pozn. súdu) žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“). Žalobca má za to, že ak by bol predávajúci z kúpnej zmluvy z 24. januára 2013 tak pre platnosť predmetného právneho úkonu sa zo zákona vyžaduje schválenie právneho úkonu súdom, nakoľko nejde o bežnú vec. V opačnom prípade ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá pôsobí ex lege, voči všetkým s účinkami ex tunc a má za následok v tomto prípade aj neplatnosť ďalších nasledujúcich právnych úkonov. Na absolútnu neplatnosť prihliada súd (alebo iný štátny orgán) aj bez návrhu (ex officio) a nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a na právny úkon sa hľadí, ako by nebol urobený. Táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti.

9. Vzhľadom na uvedené má žalobca za to, že neporušil § 34 zákona č. 447/2008 Z.z., k prevodu vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu zo žalobcu na iné osoby nedošlo, a to z dôvodu absolútnej neplatnosti právneho úkonu, žalobca je jeho vlastníkom a toto využíva na účel, na ktorý bol príslušný peňažný príspevok poskytnutý. Zákonný dôvod na vrátenie peňažného príspevku nebol daný, na základe čoho rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rovnako krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď sa nezaoberal absolútnou neplatnosťou právneho úkonu, na ktorú žalobca v žalobe poukázal, a to napriek tomu, že mal na ňu prihliadať ex officio. Krajský súd predčasne, bez posúdenia platnosti (neplatnosti) predmetnej kúpnej zmluvy konštatoval, že došlo k predaju osobného motorového vozidla, a teda nastala právna skutočnosť, na základe ktorej bol žalobca povinný vrátiť príslušný peňažný príspevok.

10. Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného (v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím) zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

III.

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním zo 16. januára 2018 považujúc napadnuté rozhodnutie žalovaného za vecne správne a vydané v súlade so zákonom č. 447/2008 Z.z. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

12. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené dňa 26. januára 2018.

V.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

14. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

16. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach;

18. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny;

19. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 22. februára 2017, Číslo: UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2017/3205, ktorým tento podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov z 19. decembra 2016, Číslo: SP2/PML/SOC/2016/6934-0030, ktorým podľa § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z. uložil žalobcovi povinnosť vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutý podľa rozhodnutia z 3. januára 2013, Číslo: SP2/RPPKŤZP/SOC/2012/11401-003 vo výške 6 638,79 € do 30 dní odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti.

20. Zákon č. 447/2008 Z.z. upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len „preukaz“), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len „parkovací preukaz“) a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu. 1) (§ 1 ods. 1)

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z. cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“) je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého

zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. 1a) Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu. 1)

23. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z. sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

24. Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

25. Podľa § 34 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je povinná kúpiť osobné motorové vozidlo do troch mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia tohto peňažného príspevku, ak osobné motorové vozidlo nemožno kúpiť alebo upraviť z dôvodov na strane osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava osobných motorových vozidiel.

26. Podľa § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je povinná vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ak predá alebo daruje osobné motorové vozidlo alebo bola povinná vrátiť osobné motorové vozidlo subjektu, ktorý jej poskytol úver na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku.

27. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní 50) (Správny poriadok; pozn. súdu) s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 53 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z. ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní 50) sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

29. Podľa § 40 ods. 1 Správneho poriadku, ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

30. Podľa § 40 ods. 2 Správneho poriadku správny orgán si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt, alebo o osobnom stave fyzickej osoby, alebo o existencii právnickej osoby, ak patrí o tom rozhodovať súdu.

31. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka, maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

32. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

33. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

34. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že žalobca (v zastúpení zákonným zástupcom - matkou) žiadosťou z 27. decembra 2012 na predpísanom tlačive požiadal o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla.

Prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 3. januára 2013, Číslo: SP2/RPPKŤZP/SOC/2012/11401-003 vyhovel žiadosti žalobcu a priznal mu peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla vo výške 6 638,79 €. Následne dňa 29. januára 2013 bolo vykonané vyúčtovanie poskytnutého peňažného príspevku; zo strany žalobcu bol doložený doklad o kúpe osobného motorového vozidla (konečná faktúra + doklad o zaplatení) na sumu 7 850,- € a osvedčenie o evidencii osobného motorového vozidla s tým, že ako vlastník osobného motorového vozidla bol uvedený žalobca a ako držiteľ jeho zákonný zástupca. Nakoľko dňa 25. februára 2013 bolo úradu na základe výzvy doložené nové osvedčenie o evidencii osobného motorového vozidla zo 6. februára 2013 s uvedením nového vlastníka - AUTOFINANCE, s.r.o. prvostupňový správny orgán -

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov rozhodnutím z 22. marca 2013, Číslo: SP2/RPPKŤZP/SOC/2013/9639, postupom podľa § 34 ods. 15 zákona

č. 447/2008 Z.z. uložil žalobcovi povinnosť vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutý podľa rozhodnutia z 3. januára 2013, Číslo: SP2/RPPKŤZP/SOC/2012/11401-003, vo výške 6 638,79 € do 30 dní odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Na základe podaného odvolania žalovaný rozhodnutím z 5. júna 2013, Číslo: UPS/US6/GRPRKEPPK/BEZ/2013/8115, zrušil prvostupňové správne rozhodnutie a vec vrátil prvostupňovému správne orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Dôvod zrušenia rozhodnutia spočíval v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci, konkrétne, že prvostupňový správny orgán v rozhodnutí vôbec neuvádzal, z akého titulu došlo k zmene vlastníka osobného motorového vozidla a aký doklad pre potvrdenie tejto skutočnosti akceptoval, tiež bolo vytknuté, že spisová dokumentácia neobsahuje sprostredkovateľskú zmluvu, na základe ktorej bol žalobca zastúpený spoločnosťou INTERCES, s.r.o. Poprad k predaju osobného motorového vozidla a tiež nebolo zrejmé, kto uvedenú spoločnosť splnomocnil k tomu, aby žalobcu zastupovala pri predaji osobného motorového, a či súd takýto úkon schválil. Rovnako vo vzťahu k žalobcovi zdôraznil, že spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právami úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Prvostupňový správny orgán po vrátení veci a doplnení dokazovania v zmysle záverov plynúcich zo zrušujúceho druhostupňového správneho rozhodnutia vydal dňa 19. decembra 2016 pod číslom SP2/PML/SOC/2016/6934-0030 nové rozhodnutie, ktorým opätovne uložil žalobcovi povinnosť vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla vo výške 6.638,79 eur. Na základe opätovne podaného odvolania žalovaný vydal tu napadnuté rozhodnutie, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Medzilaborce z 19. decembra 2016, Číslo: SP2/PML/SOC/2016/6934-0030.

35. Najvyšší súd z obsahu administratívneho spisu žalovaného zistil, že dňa 3. januára 2013 bol žalobcovi priznaný peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla vo výške 6 638,79 €. Dňa 29. januára 2013 zákonná zástupkyňa predložila prvostupňovému správne orgánu faktúru vystavenú dňa 24. januára 2013, číslo 10050 na sumu 7 850,- €. Ďalej doložila Kúpnu zmluvu z 24. januára 2013 účastníkmi ktorej boli mal. žalobca v pozícii predávajúceho (zastúpeného na základe sprostredkovateľskej zmluvy toho času spoločnosťou INTERCES, s.r.o., so sídlom v Poprade, Okružná č. 18) a zákonnou zástupkyňou p. Q. J. v pozícii kupujúcej. Sprostredkovateľská zmluva na uzavretie kúpnej zmluvy bola medzi mal. žalobcom a spoločnosťou INTERCES, s.r.o. uzatvorená v zmysle písomného vyjadrenia spoločnosti INTERCES, s.r.o. z 19. júla 2013 ústne. Predmetom kúpnej zmluvy bolo ojazdené vozidlo - Ford Mondeo Kombi. Kúpna cena vozidla bola v zmysle Článku II. zmluvy dohodnutá na sumu 8.990 eur s tým, že časť kúpnej ceny v sume 6 652,60 € (peňažný príspevok) zaplatí kupujúci pri podpise zmluvy a časť kúpnej ceny v sume 2 337,40 € zaplatí kupujúci prostredníctvom spotrebného úveru poskytnutého kupujúcemu spoločnosťou AutoFinance, a.s., so sídlom v Poprade, Okružná č. 18). Súčasťou administratívneho spisu žalovaného je tiež Zmluva o spotrebnom úvere č. 1130024 z 24. januára 2013, uzavretá medzi AutoFinance, a.s. ako veriteľom, zastúpeným spoločnosťou INTERCES, s.r.o. ako finančným agentom a p. Q. J. ako dlžníkom. Predmetom financovania bolo ojazdené motorové vozidlo značky Ford Mondeo Kombi s výškou spotrebného úveru 2 337,40 €. V zmysle Článku IV. predmetnej zmluvy dlžník na zabezpečenie všetkých pohľadávok veriteľa prevádza na veriteľa vlastnícke právo k predmetu financovania. Tejto skutočnosti zodpovedala aj zmena údaju v osvedčení o evidencii osobného motorového vozidla v časti vlastník, keď ako vlastník osobného motorového vozidla bola uvedená spoločnosť AutoFinance, a.s. a

ako držiteľ p. Q. J., teda zákonná zástupkyňa žalobcu.

36. Z uvedeného vyplýva, že mal. žalobca v čase uzatvorenia sprostredkovateľskej zmluvy na následné uzatvorenie Kúpnej zmluvy z 24. januára 2013 mal 9 rokov (toho času navštevoval druhý ročník ZŠ), a teda jednalo sa o osobu maloletú, nespôsobilú na právne úkony v rozsahu uzatvorenia sprostredkovateľskej zmluvy. Maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku, pričom uzavretie sprostredkovateľskej zmluvy takto vymedzenému rozsahu spôsobilosti zjavne nezodpovedá. Krajský súd sa touto podstatnou okolnosťou a majúcou súčasne vplyv aj na samotnú Kúpnu zmluvu z 24. januára 2013 vôbec nezaoberal. V tejto súvislosti najvyšší súd na rozdiel od krajského súdu zastáva názor, že správne orgány si mohli urobiť úsudok o platnosti / neplatnosti príslušných zmlúv. Správny poriadok inštitút predbežnej otázky upravuje v ustanovení § 40. Predbežnou (prejudiciálnou) otázkou treba rozumieť takú otázku, zodpovedanie ktorej podmieňuje rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom správneho konania. Zároveň ide o otázku, rozhodnutie ktorej nepatrí do kompetencie správneho orgánu, ktorý vo veci rozhoduje. To znamená, že správny orgán si o predbežnej otázke (s výnimkou otázok uvedených v § 40 ods. 2 Správneho poriadku) môže urobiť úsudok, t. j. nevydá o nej samostatné rozhodnutie, pričom samotné riešenie prejudiciálnej otázky správnym orgánom je súčasťou skutkovej podstaty konkrétne prejednávanej veci. Posúdenie predbežnej otázky sa nemôže vyjadriť formou výroku, ale iba v spôsobe rozhodnutia o návrhu vo veci samej. Okresný súd Humenné uznesením z 21. marca 2016, č.k. 18C/343/2013-126, konanie vo veci určenia neplatnosti právneho úkonu (Kúpnej zmluvy z 24. januára 2013) pre späťvzatie návrhu zastavil, a teda meritórne vo veci určenia platnosti / neplatnosti kúpnej zmluvy nerozhodol.

37. Najvyšší súd ďalej považuje za potrebné krajskému súdu vytknúť, že tento absolútne opomenul účel inštitútu vrátenia peňažného príspevku ako aj vyhodnotenie taxatívnych dôvodov, pre ktoré je možné k jeho vráteniu pristúpiť. Bolo nutné prihliadnúť v tomto prípade aj na samotné správanie žalobcu, respektíve správanie jeho zákonnej zástupkyne, ktoré nevykazovalo žiadne znaky nedobromyseľného konania voči správne orgánu a ktoré by bolo možné sankcionovať vo forme uloženia povinnosti vrátiť peňažný príspevok. Je evidentné, že konanie zákonnej zástupkyne (i keď zmätočné, čo možno odôvodniť nedostatkom jej právneho vedomia) smerovalo výlučne k dofinancovaniu osobného motorového vozidla, čo v konečnom dôsledku vyplýva z príslušnej zmluvy o spotrebnom úvere, ktorá navyše bola zo strany veriteľa (AutoFinance, a.s.) vopred pripravená s tým, že zákonná zástupkyňa nemala možnosť podstatne ovplyvniť jej obsah; mohla ju ako celok len prijať (vrátane ustanovenia o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva), alebo odmietnuť, čím by sa v ďalšom období mohla vystaviť hrozbe uplynutia lehoty na kúpu osobného motorového vozidla podľa § 34 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z.

38. K následnému prevodu vlastníckeho práva na spoločnosť AutoFinance, a.s najvyšší súd uvádza, že podľa § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je povinná vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ak predá alebo daruje osobné motorové vozidlo alebo bola povinná vrátiť osobné motorové vozidlo subjektu, ktorý jej poskytol úver na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku. Pod pojmom „predaj“ treba rozumieť prevod vlastníckeho práva na inú osobu / osoby, a to najčastejšie na základe kúpnej zmluvy s tým, že predmet svojho vlastníctva je vlastník oprávnený držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky (teda realizovať úžitkovú hodnotu veci) a nakladať s ním. Zabezpečovací prevod vlastníckeho práva na predmet kúpy čo do funkcie ktorý plní ako aj čo do správania zákonnej zástupkyne žalobcu (majúcej snahu o dofinancovanie osobného motorového vozidla) pod pojem „predaj“ tak ako to zákonodarca predpokladá v menovanom ustanovení § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z. nespadá.

39. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

40. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec

prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu vo svetle najvyšším súdom konštatovaných záverov a vo veci opätovne rozhodnúť.

41. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

42. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.